

VEDLEGG 2 – Skjema for åpen høring

Uttalelse fra:

Landslaget for norskundervisning (LNU)

Uttalelsen gjelder følgende læreplan:

Norsk

Formål med faget

LNU ser positivt på læreplanens kontrastive perspektiv når det gjelder samtid og fortid og det globale perspektivet

Intensjonen med ”Formål med faget” bør være å gi perspektiv, begrunne, motivere og grunngi faget. Siden teksten er så kortfattet, fyller den ikke denne intensjonen. LNU ønsker å erstatte denne delen av høringsutkastet med forslaget fra Læreplangruppa av 15.12.04 ledet av Laila Aase. Selv om deres forslag til ”Formål med faget” er en mer omfattende tekst, fungerer den som en nyttig oppklaring og perspektivering for leseren.

LNU etterlyser en tydeligere sammenheng mellom formålsformuleringene i læreplanen og generell del av læreplanen. Mens den generelle delen av læreplanen vektlegger aspekt som opplevelse, innlevelse, meningsøsøking og skaperevne, er disse perspektivene ikke tydelig til stede i høringsutkastet. Norskfaget er, som høringsutkastet slår fast i første setning, mer enn et redskapsfag. Formålsformuleringene må da speile dette noe som i seg selv krever et større omfang på teksten.

Forslag:

- Erstatte kapittelet med tilsvarende kapittel fra Læreplangruppa av 15.12.04
- Tydeliggjøre sammenhengen til den generelle delen av læreplanen.

Strukturen i faget

Det er viktig at læreplanen tydeliggjør sammenhengen mellom struktur og kompetansemål. Det går ikke fram av oversikten over årstrinn og hovedområder at kompetansemål blir målt etter følgende klassesstrinn: 2., 4., 7., 10., Vg1 og Vg3. Vi etterlyser dette.

Det er positivt at kompetansemål blir formulert allerede etter 2. årstrinn. LNU

er imidlertid kritisk til at kompetansemålene for Vg2 og Vg3 er slått sammen. I praksis vil det være umulig å oppnå lik progresjon for elever i ulike klasser og skoler etter VG2 med planutkastet. Dette gjør skolebytte vanskelig. Vi støtter intensjonen i framlegget av 15.12.04 fra læreplangruppa ledet av Laila Aase. Her opptrer Vg3 som et fordypningsår med store muligheter for valg. Skal denne intensjonen ivaretas, må Vg2 skilles ut med egne kompetansemål.

Forslag:

- Tydeliggjøre sammenhengen mellom struktur og kompetansemål
- Skille ut Vg2 med egne kompetansemål

Hovedområder i faget

Hovedområdene i faget kan ikke ses isolert fra kompetansemålene i faget. Vi etterlyser dermed formuleringer som viser en sammenheng mellom hovedområdene og kompetansemålene. I framlegget fra Læreplangruppa fra 15.12.04 hadde "hovedperspektivene" denne funksjonen. Læreplanen hadde blitt styrket dersom disse formuleringene kom inn i planen.

Læringsstrategier er nevnt under "Lytte og tale". Dette momentet er minst like relevant i alle hovedområder, og bør ikke nevnes bare ett sted. Dette momentet hører ikke hjemme under kompetansemål, og vårt forslag er derfor at punktet sløyfes.

Punktet "Sammensatte tekster" representerer en utvidelse av tekstbegrepet. LNU ser positivt på utvidelsen av tekstbegrepet, men ser ingen grunn til å privilegere sammensatte tekster i forhold til verbale tekster. Dette er heller ikke rimelig verken av didaktiske eller samfunnsmessige årsaker. Kjernen i norskfaget tar utgangspunkt i den verbale teksten. Dette handler både om vår kultur og lærerens kompetanse. Å utvide tekstbegrepet er nødvendig når vår kultur består av sammensatte tekster, men de rene verbale tekstene blir ikke fortrent av sammensatte tekster, men kommer i tillegg til dem. Det er derfor ikke hensiktsmessig å skille "Sammensatte tekster" ut som et eget hovedområde i planen. At dette er problematisk er tydelig under i delen "Kompetansemål i Norsk". Her er kompetansemålene til "Sammensatte tekster" stort sett gjentakelser av mål som er nevnt under andre hovedområder. "Sammensatte tekster" stiller krav til en teknologi som ikke alle skoler disponerer. Målene innenfor dette hovedområdet er derfor lite realiserbare med dagens skoleøkonomi.

Adjektivet "multimodal" eksisterer ikke i ordbøker. Det er et lite informativt begrep som kommuniserer dårlig og fremmedgjør leseren. Vi foreslår derfor at den siste setningen under "Sammensatte tekster" sløyfes, og at uttrykket gjennom hele læreplanen erstattes med "sammensatte tekster."

Når det gjelder hovedområdet "Språk og kultur i endring", favner dette

området om mye mer enn endringsperspektivet, selv om dette står sentralt. Den andre setningen i dette avsnittet er uklar og misvisende. Den må omformuleres.

Under punkt 2 ”Lese og skrive” Endre 2. setning til: ”Hovedområdet dreier seg i korte trekk om å lese og skrive i ulike sjangre, **på bokmål og nynorsk**, og å lese og forstå sakprosa og skjønnlitteratur fra ulike tidsepoker og kulturer.”

Begrunnelse: Dette er en nødvendig presisering. Ettersom læreplanen ikke opererer med distinksjonen hovedmål/sidemål er det viktig å konsekvent presisere at elevene skal lese tekster på begge målformer. Hvis dette ikke gjøres, diskriminerer læreplanen elever med bokmål som sidemål.

Se ”Generelle kommentarer.”

Forslag:

- Bruke formuleringene fra Læreplangruppas ”Hovedperspektiv”.
- Fjerne ”Sammensatte tekster” som hovedområde
- Erstatte begrepet ”multimodal” med ”sammensatt”
- Endre formuleringer (se over)

Om grunnleggende ferdigheter i faget

Formuleringene i dette kapittelet er vanskelige. Vi etterlyser eksempler og sammenheng mellom de enkelte formuleringene, kompetansemålene og den generelle delen av læreplanen. Se ”Generelle kommentarer”.

Momentet ”Å kunne regne”

Vi forslår at målformuleringen endres: ”Å kunne regne er sammen med språkkompetanse en forutsetning for begrepsutvikling, logisk resonnement og problemløsning. Det gjelder også forståelse for form, system og komposisjon.

Ved lesing av sammensatte tekster blir arbeidet med grafiske framstillinger, tabeller og statistikk viktig for forståelse av teksten.

Dermed har grunnleggende regneferdigheter betydning for utvikling av norskfaglig kompetanse.”

Begrunnelse: Dette gjør det mulig å bruke regneferdigheter på en relevant og utfordrende måte på alle nivåer i faget. Samtidig tar det utgangspunkt i det utvida tekstbegrepet.

Når språk og kultur endrer seg, er de digitale verktøyene en del av denne utviklingen. Momentet ”Å kunne bruke digitale verktøy” bør dermed bli knyttet til momentet ”Språk og kultur”.

Forslag:

- Bruke eksempler
- Tydeliggjøre sammenhengen mellom de enkelte formuleringene, kompetansemålene og den generelle delen av læreplanen
- Endre målformuleringen under ”Å kunne regne”

Kompetansemål i faget

Etter 2. trinn

Lese og skrive:

Endre kulepunkt 4 til: ”bruke enkle skriftspråklige begreper”

Begrunnelse: Eksemplene representerer en unødvendig, uheldig og detaljstyrt innsnevring av emnet.

Lytte og tale:

Endre kulepunkt 4 til: ”lytte og gi respons til andre i samtaler, under framføringer og ved høytlesning”

Begrunnelse: Den nye formuleringen tydeliggjør poenget.

Sammensatte tekster:

Endre kulepunkt 1 til: ”uttrykke **og bearbeide** egne opplevelser gjennom ord, tegninger, bilder, musikk og bevegelser”

Begrunnelse: Det er nødvendig å presisere målet.

Flytte kulepunkt 3 til ”Lytte og tale”.

Begrunnelse: Momentet handler først og fremst om muntlig språkbruk.

Etter 4. trinn

Lytte og tale

LNU har merket seg at ingen av momentene her handler om lytting. Overskrift og mål henger dermed ikke godt sammen.

Lese og skrive:

Endre kulepunkt 5 til: ”bruke de språklige virkemidlene gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder”

Begrunnelse: Å gjenkjenne representerer et for høyt abstraksjonsnivå for aldersgruppen.

Kulepunkt 7 er uheldig formulert og bør omformuleres. Sakprosa er sjelden strukturert kronologisk. Det er heller ingen grunn til å begrense skjønnlitteratur til fortellinger.

Sammensatte tekster:

Å mestre IKT er en grunnleggende ferdighet, men er ikke nevnt under målet. Dette er paradoksalt.

Endre kulepunkt 1 til: ”kombinere ord og bilde i ulike sammenhenger”
Begrunnelse: Det er uheldig å begrense dette målet til kun å gjelde noen enkelte sjangre og til skjønnlitteratur.

Endre kulepunkt 2 til: ”samtale om **noen** estetiske virkemidler i sammensatte tekster”
Begrunnelse: Den nye formuleringen representerer en nødvendig presisering.

Språk og kultur i endring:

Endre kulepunkt 1 til: ”samtale om et utvalg sanger, regler, dikt, fortellinger og eventyr fra fortid og nåtid, på bokmål, nynorsk, og i oversettelse fra **andre kulturer**”
Begrunnelse: I en læreplan som vektlegger globalisering og kulturmøte, må de enkelte kompetansemålene bære preg av dette.

Etter 7. årstrinn

Lytte og tale:

Endre kulepunkt 2 til: ”delta i samtaler, lytte til andre og uttrykke og grunngi egne standpunkt og vise respekt for andres”
Begrunnelse: Det er ikke bare høflighet som indikerer en interessant og verdifull lytterposisjon i norskfaget.

Endre kulepunkt 3 til: ”presentere et fagstoff muntlig, med mottakerbevissthet og ved bruk av **digitale hjelpemidler**, manus, stikkord **eller** punktliste som støtte for framføringen”
Begrunnelse: Det er lite hensiktsmessig at eleven bruker både manus og stikkord i framføringen. Digitale hjelpemiddel er et av flere redskaper eleven kan ha nytte av i muntlige framføringer.

Fjerne kulepunkt 7.

Begrunnelse: Samisk er satt sammen av flere språk. Å skulle gjenkjenne et

språk stiller svært store krav til kunnskaper om språket. Samtidig virker formuleringen stigmatiserende. Siden elevene mangler den språklige kompetansen, vil de ikke kunne gjenkjenne språket med utgangspunkt i annet enn sine egne fordommer om kulturen.

Lese og skrive:

Endre kulepunkt 5 til: ”skrive sammenhengende og i jevnt tempo, **og** ha en personlig og funksjonell håndskrift”

Begrunnelse: fjerne unødvendig tillegg

Flytte punkt 10 til ”Sammensatte tekster”.

Sammensatte tekster:

Endre kulepunkt 2 til: ”bruke ulike medier som sang, musikk, bilder og **levende bilder** i framføringer og presentasjoner”

Begrunnelse: Det er uklart om ”film” viser til hele spillefilmer eller videosnutter.

Endre kulepunkt 4.

Begrunnelse: Det er uklart om begrepet tekst er brukt her i en vid eller smal betydning. Dersom TV-program, reklame m.m. tenkt som eksempel på tekst, må formuleringen skrives om.

Det er lite sammenheng mellom dette momentet og moment 6 under ”Lytte og tale”. LNU stiller seg undrende til hvorfor eleven skal kunne diskutere og vurdere massemedia, men ikke møte skjønnlitteratur like analytisk og kritisk. Vi etterlyser dermed tolkningsaspektet i møte med litteraturen.

Språk og kultur i endring:

Fjerne, sekundært endre, kulepunkt 2

Begrunnelse: Det er uklart for LNU hvilke tekster høringsutkastet retter oppmerksomheten mot. Dette er et faglig komplekst og krevende felt, og for vanskelig for denne aldersgruppa.

Etter 10. årstrinn

Lytte og tale

Endre punkt 1 til: ”beherske **og kombinere** ulike muntlige framføringsformer tilpasset ulike mottakergrupper.”

Begrunnelse: Slik målet er formulert, representerer det liten progresjon i forhold til parallelle mål på andre trinn. De muntlige sjangrene bør eksemplifiseres. Målet må dessuten stille krav til at elevene kan kombinere ulike framføringsformer, og henvende seg til ulike mottakere.

Lese og skrive:

Endre kulepunkt 6

Begrunnelse: Formuleringen "bruke sidemålet som arbeidsspråk" er uklar. LNU etterlyser en prinsipiell avklaring i læreplanen når det gjelder forholdet mellom sidemål og hovedmål. Det bør presiseres hva det vil si "å bruke sidemålet som arbeidsspråk".

Språk og kultur i endring:

Endre kulepunkt 1 til: "fordype seg i temaer som ungdom engasjerer seg i, som kjærlighet og kjønnsroller, helt og antihelt, virkelighet og fantasi, makt og motmakt, løgn og sannhet, oppbrudd og ansvar, i ungdomsbøker, men også i andre tiders litteratur, for eksempel sagalitteratur og 1800- og 1900-talls litteratur"

Begrunnelse: Det er et mål at undervisningen i den videregående skolen ikke skal bli en gjentakelse av undervisningen i grunnskolen. Derfor er det viktig at læreplanen sender signal om hva slags tema det er elevene skal jobbe med. Det er samtidig svært viktig at elevene får jobbe med temaer som engasjerer, skaper gjenkjennelse og motiverer. Elevene må kunne arbeide med temaer på tvers av litterære perioder og landegrenser. LNU har her basert seg fra læreplangruppas forslag av 15.12.04

Fjerne kulepunkt 6

Begrunnelse: Det er pussig og uheldig at kun to skjønnlitterære sjangre er nevnt i planen på dette årstrinnet. Disse sjangrene er heller ikke av de mest sentrale innen litteraturen. Siden begge sjangrene er eksempel på sammensatte tekster, hadde det vært mer naturlig å omtale sjangrene under dette hovedområdet, dersom eksemplifiseringen er nødvendig.

Etter Vg1 – studieforbereende utdanningsprogram

Etter Vg2 – yrkesfaglige studieprogram

Høringsutkastet nevner ikke bokmål og nynorsk eksplisitt på dette trinnet. Det er problematisk. LNU etterspør dermed en klargjøring om forholdet mellom kompetansemålene i sidemål og hovedmål.

Noen av kompetansekravene etter Vg1 og Vg3 representerer et for høyt ambisjonsnivå, kanskje spesielt for elever som følger yrkesfaglig studieprogram. Derfor foreslår LNU flere steder at kompetansemål fjernes eller endres. Andre steder har LNU kommentarer til progresjonen.

Forslag:

- Klargjøre forholdet mellom hovedmål og sidemål for trinnene den videregående skolen
- Tilpasse ambisjonsnivået og progresjonen

Lytte og tale

Endre kulepunkt 1 til: ”**beherske og kombinere** ulike muntlige roller i gruppesamtaler, foredrag, presentasjoner og framføringer, som aktør og tilhører”

Begrunnelse: Omformuleringen tydeliggjør progresjonen.

Endre kulepunkt 4

Begrunnelse: ”Fag” er nevnt fire ganger i setningen.:

Endre kulepunkt 5 til: ”hente, vurdere og anvende fagstoff fra digitale kilder i muntlig **og skriftlig** arbeid, og vise forståelse for sammenheng mellom kvalitet og opphav”

Begrunnelse: Det er uheldig å begrense dette målet bare til muntlig arbeid.

Lese og skrive

Omformulere kulepunkt 4 til: ”mestre språkets formelle sider i egen skriving **på bokmål og nynorsk**” *Begrunnelse: Omformuleringen representerer en nødvendig presisering.*

Fjerne kulepunkt 6

Begrunnelse: Det er uklart om målet forutsetter at eleven skal skrive helhetlige argumentasjonsanalyser, eller om de bare skal kunne identifisere argumentasjonsstrategier i en tekst. Punktet er uansett svært ambisiøst og hører hjemme på et seinere årstrinn.

Endre kulepunkt 7 til: ”bruke skriving som refleksjonsverktøy, prøve ut egne tanker og perspektiver i skriving”

Begrunnelse: Det er uheldig å begrense dette målet bare til arbeid med skjønnlitterær skriving.

Språk og kultur i endring

Endre kulepunkt 2 til: ”**samtale om** hvordan ulike språk og kulturer i Norge i dag møtes og brytes, og hvordan kulturell og språklig samhandling bidrar til utvikling og språklig endring”

Begrunnelse: Med denne formuleringen blir ambisjonsnivået tilpasset elevgruppen.

Omformulere kulepunkt 3 til: ”gjøre greie for likheter og forskjeller mellom de skandinaviske språkene, **og mellom norrønt og moderne norsk språk**”

Begrunnelse: Samisk er satt sammen av flere språk. Å sammenlikne disse språkene med norrønt og moderne norsk er en oppgave som er for omfattende for norskfaget, og som vil kreve et unødig stort arbeid med å høyne kompetansen til norsklærerne.

Omformulere kulepunkt 6 til: ”beskrive og vurdere hvordan språk og sjangre brukes av representanter **i ulike sosiale sammenhenger**”.

Begrunnelse: Sosiolingvistikk omfatter mye mer enn språk på arbeidsplassen. Selv om yrkesretting er et viktig aspekt, bør ikke læreplanen snevre inn feltet unødig.

Etter Vg3 – studieforbereende utdanningsprogram og etter påbygging til generell studiekompetanse – yrkesfaglige utdanningsprogram

Disse kompetansemålene må fordeles mellom Vg2 og Vg3. Intensjonen bak Vg3 bør være å sikre fordypning og muligheter for at eleven kan ta selvstendige valg (se kommentar til ”Strukturen i faget”).

På dette trinnet blir det en rekke steder referert til presentasjoner og prosjektarbeid. Det er uklart for LNU om en og samme presentasjon blir nevnt flere steder, eller om hvert mål stiller krav om en egen presentasjon. på dette punktet må læreplanen klargjøres. Dette må presiseres.

Forslag:

- Fordele kompetansemål mellom Vg2 og Vg3
- Presisere tallet på presentasjoner, prosjekter og fordypningsarbeid

Lytte og tale

Endre kulepunkt 3: ”presentere og problematisere kompliserte fagstoff med tydelig fokus og mottakerbevissthet”. *Begrunnelse: Den nye planen skal gi metodefrihet til læreren og derfor må ikke ”prosjektarbeid” nevnes eksplisitt.*

Lese og skrive

Endre kulepunkt 3 til: ”lese **sakprosattekster**, og bruke disse tekstene i skriving for ulike formål, på bokmål og nynorsk”

Begrunnelse: Her er det unødvendig at læreplanen begrenser sjangervalget.

Endre kulepunkt 6 til: ”skrive litterære tolkninger og resonnerende tekster på bokmål og nynorsk, knyttet til litterære tekster og norsk tekst- og språkhistorie”

Begrunnelse: Her er det unødvendig at læreplanen begrenser sjangervalget.

Endre kulepunkt 7 til: ”skrive tekster **på bokmål og nynorsk** etter normer for fagskriving og for skriftlige ytringer i et offentlig rom”

Begrunnelse: Omformuleringen representerer en nødvendig presisering.

Endre kulepunkt 12 til: ”gi begrunnet tilbakemelding på andres **tekster**”

Begrunnelse: Dersom elevene skal kommentere utviklingen til medelever, legger kompetansemålet sterke føringer for valg av metode. Høringsutkastet forutsetter at elevene arbeider i den samme gruppa over tid.

Bruk av IKT er ikke nevnt under ”Lese og skrive”. LNU etterlyser målformuleringer om denne grunnleggende ferdigheten her.

Sammensatte tekster

Fjerne kulepunkt 4.

Begrunnelse: Punktet står allerede oppført under Lytte og tale, kulepunkt 2.

Elevene kan umulig vise hvilken effekt digitale verktøy har på mottakerne.

Språk og kultur i endring

Endre kulepunkt 4 og 5 til: ”**presentere og reflektere kritisk over to av fire** sentrale utviklingslinjer i norsk og utenlandsk litteratur: **det moderne prosjektet fra opplysningstiden til i dag**, teatrets og dramatikkenes historie, religion og rasjonalitet fra barokken til vår tid og modernisme fra 1890-tallet til postmodernisme i vår tid. **I arbeidet skal tekster på begge målformer og både skjønnlitteratur og sakprosa inngå.**”

Begrunnelse: Dette er en nødvendig presisering som sikrer faglig fordypning. Den faglige fordypningen, gjennom arbeidet med både skjønnlitteratur og sakprosa, gjør at elevene og læreren i fellesskap skal kunne velge å konsentrere seg om to av emnene. Vårt forslag sammenfaller med forslaget av 15.12.04 til læreplangruppa ledet av Laila Aase.

Fjerne kulepunkt 12. *Begrunnelse: Punktet er allerede nevnt under kulepunkt 7.*

Fjerne kulepunkt 14. *Begrunnelse: Dette er allerede nevnt under Lytte og tale.*

I kulepunkt 2, 4 og 5 er det nødvendig å presisere at elevene skal ha lest tekster både på bokmål og nynorsk.

Vurdering i faget

Standpunktvurdering

Kirke-, utdannings-, og forskningskomiteen presiserer i innstilling 268 at "Dette flertallet vil videre minne om at opplæringen i sidemål skal være gjenstand for vurdering på vanlig måte, på lik linje med andre skolefag." Selv om komiteen sier at elevene skal bare bli prøvd i *en* skriftlig eksamen i norskfaget i grunnskolen, sier innstillingen ikke noe om standpunktkarakter i sidemål. For å sikre "vurdering på vanlig måte" er det nødvendig at elevene får en egen standpunktkarakter i sidemål.

Forslag til standpunktvurdering, 10. årstrinn og VG1 studieforbereende utdanningsprogram:

"Elvene skal ha tre standpunktkarakterer, én i **hovedmål skriftlig**, én i **sidemål skriftlig** og én i muntlig."

Både formativ og summativ vurdering står sentralt i skolen. Med tanke på elevens egen utvikling og kontakten mellom hjem og skole, er spesielt den formative vurderingen viktig. Læreplanen bør dermed gi retningslinjer for den formative vurderingen, ikke bare den summative.

Eksamen

Etter reform 97 står det i læreplaner og andre forskrifter at muntlig eksamen er "lokalt gitt". I høringsutkastet møter vi formuleringen "Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt". LNU spør seg om lokal sensur representerer en endring i eksamensordningen, eller om ordningen blir den samme. Vi ønsker å holde fast på den kvalitetssikringen den nåværende ordningen representerer.

Generelle kommentarer

Selv om det er få fremmedord i planen, er læreplanen en til dels vanskelig tilgjengelig tekst. Hovedårsaken til dette er mangelen på eksempler. LNU spør seg hvem læreplanen er skrevet for. Som lærere i skolen betrakter vi læreplanen som et verktøy først og fremst for elev og lærer, men også for foreldre, skoleledere og samfunnet for øvrig. En språklig krevende tekst som dette krever en tolkningskompetanse vi sjelden møter hos elever og foreldre. Konkrete eksempler og forslag til temaer er strategier læreplanen bør bruke for å bli en mer brukervennlig tekst

Både når det gjelder ”Formålet med faget”, ”Hovedområder i faget” og ”Om grunnleggende ferdigheter i faget” etterlyser LNU en tydelig sammenheng og et konsekvent samsvar mellom de enkelte formuleringene i disse tre kapitlene og kompetansemålene og den generelle delen av læreplanen. Siden høringsutkastet er en vanskelig, og til dels vag tekst, er det svært viktig at dette blir tatt hensyn til.

Høringsutkastet er en svært kortfattet tekst, noe som også bidrar til at den til tider blir for vag og upresis til å fungere som et arbeidsverktøy i klasserommet. Et eksempel er, som tidligere nevnt, ”Formål med faget”. For å gjøre læreplanen til et mer leservennlig, forklarende og motiverende dokument ønsker LNU at læreplanen gjør bruk av læreplanutvalgets (under ledelse av Laila Aase) ”Formål med faget”, ”Hovedperspektiv”, samt utvalgets informative overskrifter for trinnene.

Læreplanen bør inneholde mål for VG2, og vi ønsker strukturen og hovedperspektivene i utkastet til læreplangruppa som Laila Aase ledet. Slik sikres en bedre progresjon gjennom skoleløpet. Dessuten vil slike strukturelle føringer innebære et brudd med nåværende læreplan. Et slikt brudd er nødvendig for å i større grad realisere de endringene denne planen legger opp til i undervisningen. Dersom slike mål for VG2 er fjernet for å gi alle fagplanene en felles struktur, innebærer dette for norskfaget en rigid ”malstyring” som svekker faget på mange måter.

Opplevelse, identitetsskaping og utvikling av kritisk, selvstendig refleksjon er moment vi savner når det gjelder lesing og skriving. Dette er sentrale områder i den generelle læreplanen, men er lite tydelig til stede i høringsutkastet.

LNU etterlyser en mer enhetlig språkbruk. Et område som sakprosa blir for eksempel omtalt både som ”sakprosa”, ”fagtekster” og ”saksorienterte tekster.” Denne heller uklare begrepsbruken forvirrer og fremmer ikke leseforståelsen.

For at læreplanen skal bli en brukervennlig tekst som det er enkelt for både lærer og elev å referere til, bør hvert enkelt kompetansemål markeres med en

egen bokstav.

Siden hvert enkelt av kompetansemålene skal vurderes, er det svært viktig at de er målbare. Dette stiller så store krav til formuleringene at begreper som "samtale om" og "snakke om" blir for upresise. Det er uklart om disse målene stiller krav til kvaliteten på elevenes innspill eller kvantiteten. Formuleringen "skal kunne" gjør det samtidig vanskelig å formulere opplevelses- og erfaringsmål, noe som står sentralt i den generelle delen av læreplanen.

Muntlig aktivitet er en basiskompetanse. Likevel er det påfallende at verb som "samtale om" og "snakke om" er brukt henholdsvis elleve og fire ganger, uttrykket "delta i samtale" opptrer to ganger, "mens "analysere" , "drøfte", "reflektere" og "tolke" kun er brukt henholdsvis to, tre, fem og fem ganger. Dette sender sterke signaler om at noen ferdigheter er prioritert i forhold til andre. LNU ønsker i større grad vekt på ferdigheter som analyse, refleksjon og drøfting.

Vendingen fra å være et kunnskapsfag til et kompetansefag har en uheldig konsekvens. Innholdskomponentene i faget er så uklart og vagt formulert, at det blir opp til hver enkelt lærer, og lærebokforfatterne, å fylle faget med innhold. Dette gjør vurdering nærmest umulig. Samtidig blir det vanskelig å sikre at emner ikke gjentar seg fra et skoletrinn til det neste. Det blir et problem når elever bytter skole eller klasse.

Målformuleringen "skal kunne" vitner om faglige ambisjoner. For å sikre at det skal være mulig å vurdere elevenes kompetanse, må dermed målformuleringene være mer konkrete.

Det er et paradoks at høringsutkastet legger vekt på sammensatte tekster, uten å nevne avis som medium. LNU mener at læreplanen i langt større grad må synliggjøre avisens plass i skriftkulturen.

LNU etterlyser en prinsipiell avklaring i læreplanen når det gjelder forholdet mellom sidemål og hovedmål. Dette gjelder først og fremst vurdering, men også relasjonen mellom sidemål og hovedmål i undervisningen. Kirke-, undervisnings- og forskningskomiteen presiserer nødvendigheten av dette i Innst. s. nr 268: "Dette flertallet deler departementets syn på at elevenes opplæring i hovedmål er den mest omfattende del av norskfaget." Hva dette innebærer, må gå tydelig fram av læreplanen.

Læreplanens fokus på IKT innebærer at skolen trenger ressurser både til å heve lærernes kompetanse, men også midler til innkjøp og drift av IKT i skolen.

Forslag:

- Aktiv bruk av konkrete eksempler

- Konkrete formuleringer av innholdsmål med tema
- Tydeligere sammenheng og konsekvent samsvar mellom kapitler i læreplanen og den generelle delen læreplanen
- Erstatte ”Formål med faget” med tilsvarende forslag fra Læreplangruppa av 15.12.04
- Bruke ”Hovedperspektiv” og overskrifter for trinnene fra Læreplangruppa av 15.12.04
- Målformuleringer for VG2 i studieforbereende utdanningsprogram
- Tilstrebe enhetlig språkbruk
- Markere de enkelte kompetansemål med bokstaver fra a til å.
- Tydeliggjøre på alle trinn at avis er et viktig tekstmedium
- Tydeliggjøre relasjonen mellom hovedmål og sidemål

Nye fagbetegnelser:

Navn på Kost og helse (heimkunnskap)

Navn på Kroppsøving

Navn på Fremmedspråk 2 og 3

Navn på Programfag til valg